

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Äventyret

Dokumenttyp

Fastställd

Detta dokument gäller för

Giltighetstid

Dokumentansvarig

Dnr

Handlingsplan

2016-12-05 § 74 av
Utbildningsnämnden
Utbildningsförvaltningen

Läsåret 2016/2017

Birgitta Ahlqvist & Hanna
Fredriksson
2016-000163

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet för barn mellan 1-5 år

Ansvariga för planen

Samtlig personal har i uppgift att kartlägga och verkställa planen för att nå uppsatta mål. Övrig personal som lokalvård och kock finns med som medvetna personer som hör, ser och har kunskap om vårt arbete mot kränkande behandling på vår förskola.

Birgitta Ahlqvist och Hanna Fredriksson är ansvariga för att det upprättas en plan och att den utvärderas.

Vår vision

I vår förskola upplever barnen meningsfulla sammanhang, glädje, utmaningar och delaktighet som främjar vänskap och förebygger kränkningar.

I en sådan miljö växer självförtroende, respekt och tolerans.

Planen gäller från

2016-11-01

Planen gäller till

2017-10-31

Läsår

16/17

Barnens delaktighet

Planen är skriven utifrån intervjuer och observationer av barngruppen. Barnen görs delaktiga i arbetet med planen genom de samlingar vi har i verksamheten och i det förhållningssätt som vi förespråkar på förskolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare underrättas om vår likabehandlingsplan och ombeds prata med personal på förskolan så fort de hört eller ser ett barn misstänkt blivit kränkt eller kan finnas i riskzonen för detta.

Personalens delaktighet

All personal är delaktig i kartläggning och nulägesanalys för att kunna ta ansvar för att ingen utsätts för kränkning i förskolan. Alla som arbetar på förskolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skol, skyldiga att "genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden

behöver ingripa till ett barns skydd".

Förankring av planen

Personalen kommer gemensamt ta del av likabehandlingsplanen innan den tas i bruk vid ett planeringstillfälle. Nyanställd personal informeras av ansvariga för planen i arbetslagen.

Likabehandlingsplanen kommer finnas i pappersform i förskolans tambur. Planen kommer också läggas ut på kommunens hemsida och i vårt dokumentationsverktyg "Pluttra" så att alla vårdnadshavare kan komma åt och se den.

Barnen kommer få ta del av planen genom den verksamhet som vi bedriver utifrån likabehandlingsplanen.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Arbetslagen har delat och reflekterat situationer och händelser i barngruppen som kan knytas till likabehandlingsplanen och där igenom sett effekten av åtgärderna för att nå uppsatt mål.

Likabehandlingsplanen har också utvärderats genom den föräldraenkät som årligen görs på vårterminen.

Planen rapporterades övergripande i kommunens kvalitetsverktyg Stratsys där den utvärderats tillsammans med övriga mål i kommunen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Alla pedagoger på förskolans avdelningar har iakttagit barngruppen deltagit i reflektioner inför utvärderingen av planen och utifrån föräldraenkäten och under utvecklingssamtal fått föräldrars åsikter om förskolans klimat och bemötande. Specialpedagog och förskolechef är med i de diskussioner som förs under APT.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Arbetet med likabehandlingsplanen har inte glömts bort, men det har känts som att det kommit långt bak i prioritet att följa upp då det har varit fullt fokus på att bygga ny förskola och flytta till nya lokaler. Det känns som att det kan bli en liknade plan då vi känner att barnen fortfarande har ett hårt språk mot varandra och behöver känna trygghet i varandra. Vi har diskuterat vårt förhållningssätt om hur vi ska bemöta barnen i de situationer där de använder hårda ord och inte respekterar varandra eller oss pedagoger. Vi har konstaterat att vi måste visa på bestämdhet och vara starkt övertygade för att övertyga barnen och inte känna osäkerhet i dessa situationer.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-10-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Planen kommer utvärderas genom reflektioner av personalen och barnintervjuer utifrån de frågor som vi hade inför kartläggningen av planen. Också genom den föräldraenkät som görs varje vårtermin får vi föräldrars syn på verksamheten.

Denna nya planen kommer utvärderas i maj-juni 2017 i förskolornas eget kvalitetsverktyg och sedan rapporteras in i Stratsys i augusti, kommunens kvalitetsverktyg. Kartläggningen för den nya planen inleds i augusti månad. Denna plan kommer gälla tills en ny fastlagts i oktober 2017

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Hanna Fredriksson och Birgitta Ahlqvist

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling och Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Barnen ska bli medvetna om att det finns många språk och etniciteter.

Målet kommer följas upp på de planeringsdagar som ligger under vårterminen 2017.

Insats

- Vi lyfter fram olika flaggor på vårt torg som berör våra barns familjer
- Vi sjunger sånger med andra språk
- Vi lyfter fram mångfald i vårt lekmaterial för att visa på mångfald och etniska olikheter
- Vi ser till att låna böcker som visar på mångfald och olika etniska utseenden

Ansvarig

Alla i arbetslagen

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

För att ta reda på vad som kan vara angeläget att jobba med i vår barngrupp har vi i år gjort ett sociogram genom barnintervjuer och observationer av barngruppen.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Vi har genomfört intervjuer med barn från Gläntan. Vi har tagit del av några föräldrars händelser som de fått höra hemma av sina barn eller upplevt själva.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Vi har samtalat och reflekterat runt etiskt dilemma när vi haft apt för att få exempel på olika situationer i vardagen på förskolan där vi pedagoger spelar en stor roll som förebilder och skapare av det klimat som sak råda på förskolan. Samtliga i personalen har också ingått i den kartläggning och diskussion som föregått planen.

Resultat och analys

Vi ser att det finns barn som inriktar sig på endast en kompis och visar inget intresse för att vidga sina vyer utan är väldigt centrerad vid ett barn, vill inte släppa in andra barn. Barn kan få kränkande kommentarer och blir utstötta. Gruppen har vuxit från några få barn till många på kort tid, vi behöver göra barnen synliga för varandra.

Förebyggande åtgärder

Namn

Synliggöra alla

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla barn ska känna sig sedda av både barn och personal.

Målet kommer följas upp genom att vi kommer göra observationer av barngruppen när de leker på avdelningen och ytterligare sociogram i januari 2017.

Åtgärd

- Vi ska vara härvarande och lyssna hur barnen behandlar varandra.
- Vi går aktivt in i situationer där barn försöker utesluta andra barn och ger dem riktning för en lek där många kan ingå eller bidra till leken.
- Vi ger barn som bjuder in barn till lek positiv bekräftelse.
- Vi ser över våra lokaler så att de inbjuder till att leka många tillsammans och att det finns material som räcker till många.
- Vi delar in barnen i grupper så att de ska upptäcka nya kompisar.
- Vi använder sifferstickor när vi går till skogen.
- Vi läser kompisböckerna och andra bilderböcker med olika dilemman utifrån värdegrunden.
- Vi gör en kompisstavla med utrymme för nya kompisar.
- Vi gör egna kompisregler.
- Vi genomför kontinuerliga observationer av barnens lekar på avdelningen en gång/månad.

Motivera åtgärd

Vi har sett genom observationer och genom att vara härvarande, alltså lyssnande och analyserande om vad barnen gör och säger mot varandra, att vi upptäcker att barnen inte alltid ger varandra möjlighet till att vara med i leken. Finns vi nära kan vi hjälpa barnen att möta varandras lekvärldar och möjliggöra förståelse för varandras olikheter.

Ansvarig

Alla i arbetslaget

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Fåglums förskola Äventyret:

- respekterar vi varandra och visar varandra hänsyn
- är personalen goda förebilder
- uppmärksammar och ingriper vi i alla situationer där någon form av kränkning förekommer
- tar vi barnens konflikter på allvar, där pedagogerna är ett stöd och kan ge alternativa lösningar utan att skuldbelägga något barn
- tänker vi på hur vi vuxna tillrättavisar barnen när de gjort något
- oacceptabelt
- ironiserar vi inte över barnen
- samtalar vi om vår likabehandlingsplan utifrån barnets ålder och mognad
- används barnets namn i positiv bemärkelse, för att stärka barnets självbild

Alla barn skall ha lika rättigheter och möjligheter

- Ingen får skada mig och jag får heller inte skada någon annan.
- Ingen får reta mig och jag får heller inte reta någon annan.
- Ingen får säga elaka saker till mig och jag får inte säga elaka saker till någon annan.
- Ingen får förstöra min lek och jag får heller inte förstöra någon annans lek

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vi organiserar personalen så att vi ska finnas nära barnen, är delaktiga i barnens vardag, är "härvarande", lyssna in vad barnen säger och hur de behandlar varandra. Vi utformar dagen med rutiner som gör att barngruppen inte ska behöva hamna i konfliktsituationer och att det alltid ska finnas personal nära barngruppen.

Under året ska vi använda oss av olika verktyg, sociogram och kontaktbarometer, för att se hur relationerna i barngruppen fungerar och hur vår kontakt till barnen ser ut.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla föräldrar uppmanas att höra av sig till den kontaktperson som de fått vid introduktionen i förskolan eller någon annan på avdelningen, den de känner att de kan prata med.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Se bilaga 2

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Se bilaga 3

Rutiner för uppföljning

Se bilaga 2, 3, 4

Rutiner för dokumentation

Den personal som varit med vid den situation där något barn har blivit kränkt, trakasserats eller diskriminerats fyller i bilaga nummer 5 med datum, diskrimineringsgrund, inblandade, uppgiftslämnare och beskriver händelsen. Se bilaga 5

Ansvarsförhållande

Se bilagor 2, 3, 4

Bilaga 1

Centrala begrepp, förklaring och exempel

Förklaringarna har hämtat ur diskrimineringsombudsmannens skrifter: *Lika rättigheter i förskolan* (2012) och *Förebygga diskriminering och kränkande behandling* (2009)

Diskriminering:

Innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

Direkt diskriminering:

När ett barn missgynnas och det har direkt koppling till exempelvis barnets kön.

Indirekt diskriminering:

När förskolan inte tar hänsyn till det individuella barnet. Exempelvis om alla barn serveras samma mat, trots att ett barn behöver annan mat på grund av religiösa skäl eller allergi.

Trakasserier och kränkande behandling:

Uppträdande som kränker ett barns värdighet kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser)
- Texter och bilder (teckningar, bilder, foton)

Kränkande behandling:

När någon kränker ett barns värdighet men kränkningen har inget samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan t.ex. vara att retas, frysa ut någon eller göra sönder någons leksak.

Utrednings och åtgärdsskyldighet:

Förskolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att ett barn kan vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Detta måste ske skyndsamt.

Repressalier:

Personalen får inte utsätta ett barn för negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren anmält förskolan för diskriminering eller kränkande behandling.

Främjande arbete:

- Handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten

- Utgår från förskolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för respekt för de mänskliga rättigheterna.
- Riktas till alla barn och bedrivs kontinuerligt utan förekommen anledning

Förebyggande arbete:

- Syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten
- Utgår från konkreta risker och problem som har upptäckts på förskolan

Diskrimineringsgrunderna

Kön:

Förskolan ska skapa en pedagogisk miljö där flickor och pojkar kan utveckla sina intressen och förmågor utan att bli hämmade av traditionella könsmonster.

Etnisk tillhörighet:

Alla människor har en etnisk tillhörighet, ex nationellt ursprung, hudfärg eller kultur.

Förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion:

Föräldrar har rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Förskolan ska respektera denna rättighet.

Funktionshinder:

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella begränsningar av en persons funktionsförmåga. Verksamheten ska anpassas till alla barns olika förutsättningar.

Sexuell läggning:

Förskolan ska främja lika rättigheter oavsett sexuell läggning. Varje barn har rätt att känna stolthet över sin familj. Förskolan ska bejaka olika familjekonstellationer.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsidentitet eller könsuttryck menar Diskrimineringsombudsmannen en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande. T ex. om en pojke vill bära klänning har han rätt att göra det utan nedsättande kommentarer.

Ålder

Barn har rätt till de aktiviteter som utvecklar dem bäst oavsett ålder.

Bilaga 2

Arbetsgång vid kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering mellan barn

Åtgärd	Ansvar
Samtal med den som påtalar problemet. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Förskolechef informeras.	Avdelningspersonal
Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda föräldrar.	Avdelningspersonal förskolechef
De berörda barnen hålls under uppsikt.	Avdelningspersonal
Uppföljande samtal. dokumentation	Avdelningspersonal och förskolechef

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljande samtal och kontakt med vårdnadshavare	Avdelningspersonal

Kränkningen har inte upphört	
Möte med barn, vårdnadshavare och lärare och förskolechef.	Förskolechef
Åtgärdsprogram upprättas	Förskolechef

Bilaga 3

Arbetsgång om ett barn utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd	Ansvar
Avbryta kränkningen. Ta över ansvaret för barnet. Samtal med den som kränker. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Förskolechef informeras.	Avdelningspersonal
Samtal med berörd personal Dokumentera	Förskolechef
Kontakt med berörda föräldrar och information till verksamhetschef Dokumentera	Förskolechef
Uppföljande samtal. Dokumentera	Förskolechef

Resultat

<u>Kränkningen har upphört</u>	
Uppföljande samtal Dokumentera	Förskolechef

<u>Kränkningen har inte upphört</u>	
Samtal med barn, föräldrar, lärare och förskolechef. Dokumentera	Förskolechef
Skolchef och fackförbund informeras Dokumentera	Förskolechef
Huvudman informeras	Skolchef

Bilaga 4

Arbetsgång när föräldrar anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Åtgärd	Ansvar
Förälder anmäler till förskolechef eller skolchef	
Kontakt med berörda, kartläggning av händelsen samt dokumentation. Lämpliga åtgärder vidtas	Förskolechef
Återkopplar till förälder	Förskolechef

Resultat:

<u>Kränkningen har upphört</u>	
Uppföljning och återkoppling	förskolechef

<u>Kränkningen har inte upphört</u>	
Anmälan till utbildningsnämnden för vidare anmälan	förskolechef

Tillsammans med:

Ansvarig

Essunga kommun